

**(၂၀၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေးရက်သတ္တပတ်နှင့်
အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ်လှုပ်ရှားမှုများ ဗဟိုအဆင့်ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးပြောကြားခဲ့သည့် အဖွင့်အမှာစကား ကောက်နုတ်ချက်**

ရုံးအမှတ် (၄)၊ နေပြည်တော်၊

(၂၀၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၆) ရက်နေ့

- ယခုနှစ် ပြုလုပ်သည့် ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေးရက်သတ္တပတ်နှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ် လှုပ်ရှားမှုအချိန်ကာလသည် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် COVID-19 ကာကွယ်ထိန်းချုပ် လုပ်ငန်းများကို အထူး ဦးစားပေးအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ နီးနယ်ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး နေ့မအား၊ ညမနားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသောကြောင့် ထိုသို့ ဆောင်ရွက် နေမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးစွာပထမ ပြောကြားလိုပါကြောင်း၊
- ယခုလက်ရှိတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၌ COVID-19 ဖြစ်ပွားမှုမှာ မျိုးဗီဇပြောင်းလဲသည့် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပြီး များပြားသောဗိုင်းတွေလူနာများတွေ့ရှိနေရသဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနအတွက် အလွန်အရေးကြီး သည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေပါကြောင်း၊
- ရခိုင်ပြည်နယ်သို့ ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်ရှိ ကပ်ရောဂါဗေဒပညာရှင် ဦးဆောင်သည့် ဗဟိုကွင်းဆင်း အဖွဲ့၊ အထူးကုဆရာဝန်များ၊ ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများနှင့် ကုသမှု အထောက်အကူပြုပညာရှင်များ ကို လိုအပ်သည့် ဆေးနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများကို အထူးလေယာဉ်ဖြင့် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပြီး ကပ်ရောဂါ အခြေအနေအပေါ်မူတည်၍ ထပ်မံလိုအပ်မည့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများကိုလည်း ပို့ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ထို့အပြင် ကပ်ရောဂါတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးကွင်းဆင်းအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့၊ ဆေးပညာနှင့် မေ့ဆေးအထူးကုများ၊ ဆရာဝန်များနှင့် သူနာပြုများ စုစုပေါင်း (၄၂) ဦးကိုလည်း အထူးလေယာဉ်ဖြင့် (၂၇) ရက်နေ့ (မနက်ဖြန်) တွင် စေလွှတ်ရန် စီစဉ်ပြီးဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ရခိုင်ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၌ COVID-19 အရေးပေါ်ကွပ်ကဲမှုဌာန ဖွင့်လှစ်ကာ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ ဗဟို COVID-19 ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေး ကွပ်ကဲမှုဌာနနှင့် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊

- ဆေးရုံပိုင်းဆိုင်ရာတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်းထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းခြင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များက ပြည်နယ်နှင့် ချိတ်ဆက်ကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- COVID-19 ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေး ဆောင်ရွက်ရမည့်အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူးထံသို့ တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက် ပြောကြားထားပြီးဖြစ်ကာ ဆက်လက်၍လည်း ချိတ်ဆက်ပြောကြားလျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ထိုကဲ့သို့ COVID-19 ကာကွယ်ထိန်းချုပ်နှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် နေစဉ် တစ်ချိန်တည်း၌ ရေရှည်တွင်ရင်ဆိုင်ရမည့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများ လျော့နည်းစေရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုသည့် လုပ်ငန်းများကို လစ်လျူရှု၍မရပါကြောင်း၊
- မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေးနှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စရပ်များသည် နိုင်ငံတွင်းရှိပြည်သူများအတွက် ရေရှည် တွင် အကျိုးရှိသည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ နောက်ဆက်တွဲကောင်းကျိုးမြောက်များစွာ ရရှိနိုင်ပါ ကြောင်း၊
- ကလေးငယ်၏ မိခင်ကိုယ်တိုင်လည်း အာဟာရပြည့်ဝကျန်းမာကာ ကလေးငယ်အားမွေးဖွားပြီးအသက် (၆)လအထိ မိခင်နို့တစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်၏ ဘဝအစအခြေခံအုတ်မြစ် ကောင်းမွန်ကာ ရောဂါခုခံနိုင်စွမ်းမြင့်မားခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးမှုကောင်းမွန်ခြင်း၊ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သိမြင်နိုင်စွမ်းဖွံ့ဖြိုးမှုများ ကောင်းမွန်ခြင်း အကျိုးများရရှိစေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ပြည်သူများအနေဖြင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးမှာ စိတ်ဝင်တစား ပူးပေါင်းပါဝင်လာစေရန်ရည်ရွယ်ပြီး ကျန်းမာရေး နှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ အမျိုးသား အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး နှင့်သုတေသနဌာနခွဲ (National Nutrition Centre - NNC) သည် ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့တို့နှင့်ပူးပေါင်းပြီး (၂၀၀၃) ခုနှစ်မှစ၍ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ် (Nutrition Promotion Week) အဖြစ် လည်းကောင်း၊ (၂၀၀၉) ခုနှစ်ကစပြီး၊ ဩဂုတ်လ တစ်လလုံးကို အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ်များ (Nutrition Promotion Month) အဖြစ် လည်းကောင်း သတ်မှတ်ပြီး၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုများကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း၊

- ယခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေး ရက်သတ္တပတ်နှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ် လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်များကို တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များတွင် မပြုလုပ်တော့ပါကြောင်း၊ သို့သော် မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဌာန၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဌာနခွဲများ၌ မိခင်နို့စနစ်တကျ တိုက်ကျွေးရေး၊ ငါးနှစ်အောက်ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နို့တိုက်မိခင်များ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုရောဂါများ ပပျောက်ရေးနှင့် အစာတွင် အဏုအာဟာရဖြည့်စွက်ရေးလုပ်ငန်း ပုံမှန် အစီအစဉ်ကို အားထည့်၍ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဤကိစ္စရပ်များအားလုံးတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးပညာရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီး ပါကြောင်း၊ ထို့အပြင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတများကို ကိုယ်ဝန် ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုခံယူချိန်တွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အချင်းချင်းမျှဝေအသိပေးလာစေရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါကြောင်း၊
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပညာရှင်များအနေဖြင့် မိခင်နို့တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးရှိပုံ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နို့တိုက်မိခင်များအတွက် မျှတသော အစာအာဟာရစားသုံးခြင်း၏ အကျိုးရှိပုံ အစရှိသည်တို့ကို ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားသည့် Mobile Tablet များ၌ ပါသည့် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေး အချက် အလက်များကိုအသုံးပြု၍ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် ပြည်သူများအား တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပြောကြားစေ လိုပါကြောင်း၊
- မြို့နယ်အဆင့်၌ မြို့နယ်ဆရာဝန်များအနေဖြင့် အဆိုပါကိစ္စရပ်များကို ဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်ပေး စေလိုပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၌ အပူပိုင်းဆိုင်ရာရောဂါများစွာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပြီး မိခင်များ၏ နို့ရည်၌လည်း ထိုများစွာသောရောဂါများကိုခုခံနိုင်သည့် ပဋိပစ္စည်းမျိုးစုံပါဝင်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၏နို့ရည်သည် အလွန်တန်ဖိုးရှိပါကြောင်း၊ ကလေးငယ်များအား မွေးဖွားပြီး (၆)လအထိ မိခင်နို့တစ်မျိုးတည်းသာတိုက်ကျွေးခြင်းဖြင့် ထိုရောဂါများကိုခုခံနိုင်စွမ်းကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံ အဏုအာဟာရနှင့် အစာစားသုံးမှုအခြေအနေ လေ့လာရေးစစ်တမ်း (၂၀၁၇-၂၀၁၈)အရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ထောင်စု (၈၅%)သည် အိုင်အိုဒင်းဆား စားနေသော်လည်း အိမ်ထောင်စုအဆင့်မှာ အိုင်အိုဒင်း 15 ppm နှင့်အထက်ပါဝင်သော “စံမီအိုင်အိုဒင်းဆား” စားသုံးမှုသည် (၃၇%) သာရှိပါကြောင်း၊အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်သုတေသနဌာနခွဲအနေဖြင့် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်း

ကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန (ဆားဌာနခွဲ)၊ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံစားသုံးသူရေးရာအဖွဲ့၊ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး အမျိုးသားအစားအသောက်ဥပဒေ (National Food Law) နှင့် ချိတ်ဆက်ကာ ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်၊ လက်လီ/လက်ကားရောင်းချခြင်းနှင့် အိမ်ထောင်စု အဆင့်များမှာ သတ်မှတ်စံနှုန်း ပြည့်မီတဲ့ အိုင်အိုဒင်းဆားများသာ ရရှိစေရေးအတွက် အိုင်အိုဒင်းဆား အတွက် သတ်မှတ်ချက်များဆိုင်ရာ အမိန့်”တစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာရန် ဆောင်ရွက်နေသည်မှာ ကောင်းမွန်ပါကြောင်း၊

- အိုင်အိုဒင်းစားသုံးမှုသည် ဦးနှောက်နှင့် အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အထူးကိစ္စရပ်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံမိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး အသင်း၏ အင်အားကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပိုမိုပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပညာရှင်များသိရှိစေလိုသည်မှာ "မိမိတို့သည် နိုင်ငံ၏ ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး အဆင့်အတန်းတိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ရာ၌ အဓိကပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်" ဟု ခံယူစေလို ပါကြောင်း၊
- ဤသို့ ခံယူချက်အပြည့်အဝရှိပါက နိုင်ငံ၏ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားလာမည်မှာ သေချာ ပါကြောင်း၊
- ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေးရက်သတ္တပတ်နှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ်လှုပ်ရှားမှုအထိမ်းအမှတ် အနေဖြင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးစားသားများ ရေးထိုးထားသည့် ပါးစပ်နှင့်နှာခေါင်းစည်း (mask) များကို ကျန်းမာရေးဌာနများတွင် လာရောက်ပြသသူများထံ ဖြန့်ဝေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- သတင်းမီဒီယာများအနေဖြင့်လည်း အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ကျန်းမာရေး အသိပညာဗဟုသုတများကို ပြည်သူများထံသို့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဖြန့်ဝေပေးစေလိုပါကြောင်း။

တက်ရောက်ခဲ့ကြသူများ

- အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး)၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန)၊
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန)၊
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
- Videoconferencing စနစ်ဖြင့် -
- ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့မှ ဌာနကိုင်စာလှယ်၊
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ ဌာနကိုင်စာလှယ်၊
- ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်း များ၊ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေး အသင်းအဖွဲ့များနှင့် သတင်းမီဒီယာများမှ တာဝန်ရှိသူများ။